

AQUESTA INFORMACIÓ ESTÀ EMBARGADA FINS AL xxx DE xxxx DE 2023 A LES xxx CEST

- NOTA DE PREMSA -

La calor rècord de l'estiu de 2022 va causar més de 61.000 morts a Europa

Una anàlisi epidemiològica publicada a Nature Medicine estima que van morir un 63% més de dones que d'homes, amb major incidència als països del Mediterrani

Barcelona, xxx de xxxx de 2023.- (EMBARGADA)- L'estiu de 2022 va ser el més calorós mai registrat a Europa i va estar caracteritzat per una sèrie intensa d'onades de calor que van batre rècords de temperatura, sequera i incendis forestals. Si bé Eurostat, l'oficina estadística europea, ja va notificar un excés de mortalitat inusualment alt per a aquestes dates, fins ara no s'havia quantificat la fracció de la mortalitat atribuïble a la calor. Això precisament és el que ha fet un estudi liderat per l'Institut de Salut Global de Barcelona (ISGlobal), centre impulsat per la Fundació "la Caixa". L'anàlisi, publicat en la revista *Nature Medicine*, estima que **entre el 30 de maig i el 4 de setembre de 2022 es van produir 61.672 morts** atribuïbles a la calor.

L'equip investigador va obtenir dades de temperatura i mortalitat per al període 2015-2022 en **823 regions de 35 països europeus**, la població total de les quals representa més de 543 milions de persones. Es van usar aquestes dades per a estimar models epidemiològics i predir la mortalitat atribuïble a les temperatures per a cada regió i setmana del període estival.

L'estiu de 2022 va ser una estació sense treva pel que fa a la calor. Els registres mostren que les temperatures van estar **per sobre de la mitjana durant totes les setmanes del període estival**. La major anomalia tèrmica es va registrar durant la canícula estival, de mitjan juliol a mitjan agost. Aquesta coincidència va magnificar, segons els investigadors, la mortalitat per calor, causant 38.881 morts entre l'11 de juliol i el 14 d'agost. Dins d'aquest període de poc més d'un mes es va produir una intensa onada de calor paneuropea, entre el 18 i el 24 de juliol, a la qual s'atribueixen un total d'11.637 morts.

Països més afectats

En termes absoluts el país amb major nombre de morts atribuïbles a la calor al llarg de tot l'estiu de 2022 va ser **Itàlia**, amb un total de 18.010 morts, seguit d'**Espanya** (11.324) i **Alemanya** (8.173).

Si s'ordenen les dades sobre la base de la taxa de mortalitat per calor, el país que encapçala la llista és **Itàlia**, amb 295 morts per milió, seguida de **Grècia** (280), **Espanya** (237) i **Portugal** (211). La mitjana europea es va estimar en 114 morts per milió.

D'altra banda, si s'atén únicament l'increment en la temperatura, el país que va registrar un valor més alt va ser **França**, amb +2,43 °C sobre els valors mitjans del període 1991-2020, seguit de **Suïssa** (+2,30 °C), **Itàlia** (+2,28 °C), **Hongria** (+2,13 °C) i **Espanya** (+2,11 °C).

Taula 1. Els 10 països europeus amb major taxa de mortalitat (morts per milió) atribuïble a la calor a l'estiu de 2022.

País	Total	Sexe		Grup d'edat		
		Dones	Homes	0-64	65-79	80+
Itàlia	295	379	211	21	244	3.290
Grècia	280	367	153	20	198	2.977
Espanya	237	295	181	21	222	3.273
Portugal	211	222	166	24	219	2.036
Bulgària	176	182	157	20	384	2.271
Croàcia	172	213	104	10	244	2.209
Malta	147	166	160	34	189	1.895
Lituània	128	99	138	34	199	1.334
Estònia	123	157	61	26	167	885
Romania	122	110	135	30	273	1.400
Europa	114	145	93	16	160	1.684

Taula 2. Els 10 països europeus amb major nombre de morts atribuïble a la calor a l'estiu de 2022.

País	Total	Dones	Homes
Itàlia	18.010	11.917	6.268
Espanya	11.324	7.190	4.250
Alemanya	8.173	3.925	2.771
França	4.807	2.424	2.584
Regne Unit	3.469	<i>No disponible</i>	<i>No disponible</i>
Grècia	3.092	2.076	822
Romania	2.455	1.130	1.323
Portugal	2.212	1.227	828
Bulgària	1.277	678	556
Polònia	763	559	259
Europa	61.672	35.406	21.667

En el **següent enllaç** es pot observar el detall de les estimacions de mortalitat per als 35 països analitzats.

Un 63% més de mortalitat en dones

L'estudi va incloure una anàlisi per edat i sexe, mostrant un **increment molt marcat de la mortalitat en els grups d'edat més avançada, i sobretot en les dones**. Així, s'estima que es van produir 4.822 morts entre menors de 65 anys, 9.226 morts entre els 65 i els 79 anys, i 36.848 entre els majors de 79 anys.

Pel que fa a l'anàlisi per sexes, les dades apunten al fet que la mortalitat prematura atribuïble a la calor va ser **un 63% superior en dones que en homes**, amb un total de **35.406 defuncions prematures** (145 morts per milió), enfront de les 21.667 estimades en homes (93 morts per milió). Aquesta major vulnerabilitat de les dones a la calor s'observa en el conjunt de la població i, **sobretot, en majors de 80 anys**, on la taxa de mortalitat és un 27% superior a la dels homes. En canvi, la taxa de mortalitat masculina és un 41% més elevada en menors de 65 anys, i un 13% major entre els 65 i els 79 anys.

Lliçons de l'onada de calor de 2003

Fins avui, l'estiu amb majors registres de mortalitat a Europa va ser el de l'any 2003, en el qual es va registrar un excés de mortalitat de més de 70,000 morts.

“L'estiu de 2003 va ser un fenomen excepcionalment rar, fins i tot quan es té en compte l'escalfament antropogènic observat fins llavors. Aquesta naturalesa excepcional va posar de manifest la **falta de plans de prevenció** i la fragilitat dels sistemes de salut per a fer front a emergències relacionades amb el clima, factors que en certa manera es van tractar de corregir en anys posteriors”, explica **Joan Ballester Claramunt**, primer autor de l'estudi i investigador d'ISGlobal que compta amb una beca del European Research Council (<https://www.early-adapt.eu/>).

“En canvi, les temperatures registrades en l'estiu de 2022 no poden considerar-se excepcionals, en el sentit que **podien haver-se previst seguint la sèrie de temperatures dels anys precedents**, i que mostren que durant l'última dècada l'escalfament s'ha accelerat”, afegeix **Ballester**.

“El fet que en l'estiu del 2022 morissin més de 61.600 persones a Europa per calor malgrat que, a diferència d'en 2003, molts països ja comptessin amb plans de prevenció actius, suggereix que **les estratègies d'adaptació de les quals disposem en l'actualitat poden ser encara insuficients**”, sosté **Hicham Achebak**, investigador de l'Inserm i d'ISGlobal i últim autor de l'estudi. “L'acceleració de l'escalfament observada en els últims deu anys subratlla la **necessitat urgent de reavaluar i enfortir de manera substancial els plans de prevenció**, posant especial atenció a les diferències entre països i regions europeus, així com a les bretxes d'edat i sexe, que actualment marquen les diferències en vulnerabilitat a la calor”, afegeix.

Europa és el continent que està experimentant un major escalfament, fins d'1 °C més que la mitjana global. Les estimacions realitzades per l'equip investigador apunten al fet que, en cas de no mediar una resposta adaptativa eficaç, el continent s'enfrontarà a una **mitjana de més de 68.000 morts prematures cada estiu** cap a 2030 i més de 94.000 cap a 2040.

Projecte EARLY-ADAPT

L'estudi ha estat realitzat en el context del projecte **EARLY-ADAPT** (<https://www.early-adapt.eu/>), finançat pel European Research Council, i dirigit a estudiar com s'estan adaptant les poblacions als reptes de salut pública desencadenats pel canvi climàtic.

Referència

Joan Ballester, Marcos Quijal-Zamorano, Raúl Fernando Méndez Turribiates, Ferran Pegenaute, Xavier Basagaña, Cathryn Tonne, Josep M. Antó, Hicham Achebak. Heat-related mortality in Europe during the summer of 2022. *Nature Medicine*, 2023.

Sobre ISGlobal

L'Institut de Salut Global de Barcelona (ISGlobal) és el fruit d'una aliança innovadora entre la Fundació "la Caixa" i institucions acadèmiques i governamentals per contribuir a l'esforç de la comunitat internacional amb l'objectiu de fer front als reptes de la salut en un món globalitzat. ISGlobal consolida un node d'excel·lència basat en la recerca i l'assistència mèdica que té el seu origen en els àmbits hospitalari (Hospital Clínic i Parc de Salut MAR) i acadèmic (Universitat de Barcelona i Universitat Pompeu Fabra). El seu model de treball es basa en la generació de coneixement científic a través dels Programes i Grups de recerca, i en la seva translació a través de les àrees de Formació i Anàlisi i Desenvolupament Global. ISGlobal està acreditat com a "Centre d'Excel·lència Severo Ochoa" i és membre del sistema CERCA de la Generalitat de Catalunya.

Prensa ISGlobal

Pau Rubio

pau.rubio@isglobal.org

696 91 28 41

Èlia Pons

elia.pons@isglobal.org

661 451 600

**AQUESTA INFORMACIÓ ESTÀ EMBARGADA
FINS AL xx DE xx DE 2023 A LES xxH CEST**

Una iniciativa de:

